

# Atlas Nienawiści - warto wiedzieć!

## Spis treści

1. Wprowadzenie
2. FQ - Atlasu Nienawiści
  - a. Czym jest Atlas Nienawiści?
  - b. Kim są ludzie Atlasu Nienawiści?
  - c. Dlaczego prowadzimy Atlas Nienawiści?
  - d. Kiedy powstał Atlas Nienawiści ?
  - e. W jaki sposób zbieramy dane do Atlasu?
  - f. Efekty działalności zespołu Atlasu
3. FQ - pozwy przeciwko zespołowi Atlasu Nienawiści
  - a. Dlaczego jesteśmy pozywani?
  - b. Które samorządy nas pozywają?
  - c. Kluczowe dane dot. samorządów pozywających Atlas
  - d. Żądania samorządowców wobec zespołu Atlasu
  - e. Kto reprezentuje Atlas Nienawiści?
  - f. Kto reprezentuje samorządy?
  - g. Kiedy i gdzie odbędą się rozprawy?
  - h. W których sprawach będą sędzić sędziowie z KRS wyłonionego przez sędziów, a którzy z neo-KRS nominowanego przez rządzących polityków?
  - i. Czy to jest SLAPP?
  - j. Jak oceniamy nasze szanse w procesach?
4. FQ - uchwały
  - a. Czym są strefy anty-LGBT? Kiedy i gdzie powstały?
  - b. Dwa typy uchwał
  - c. Dlaczego uchwały powstały? Kontekst polityczny
  - d. Ile uchwał dyskryminujących osoby LGBT obecnie obowiązuje w Polsce?
  - e. Które samorządy wycofały się z dyskryminujących uchwał?
  - f. Podział administracyjny w Polsce a uchwały
5. Zaangażuj się
  - a. Pomoc, na którą liczymy
  - b. Pytanie do samorządów
6. Atlas Nienawiści w Internecie
7. Kontakt

## 1. Wprowadzenie

Zespół Atlasu Nienawiści tworzą cztery osoby - Kuba Gawron, Kamil Maczuga, Paulina Pająk i Paweł Preneta. Skrzyknęliśmy się przez Internet, by wspólnie monitorować działania lokalnych władz masowo przyjmujących od marca 2019 roku uchwały uderzające w społeczność LGBT w Polsce. Na bazie prowadzonego przez nas monitoringu stworzyliśmy stronę internetową [www.atlasnienawisci.pl](http://www.atlasnienawisci.pl). Na mapie Atlasu oznaczamy samorządy przyjmujące dyskryminujące uchwały oraz te, które je odrzucają lub się z nich wycofują.

Dyskryminujące osoby LGBT uchwały przyjmują postać uchwał przeciw "ideologii LGBT" lub stworzonych m.in. przez Ordo Iuris Samorządowych Kart Praw Rodzin (SKPR). Uchwały wyposażają lokalne władze w narzędzia

pozwalające blokować inicjatywy mających na celu szerzenie postaw akceptacji względem osób LGBT oraz pozbawiać wsparcia finansowego organizacji społecznych działających na rzecz równych praw. Ich przyjęcie tworzy warunki sprzyjające dyskryminacji, wykluczeniu, prześladowaniom i przemocy w stosunku do osób LGBT.

Od marca 2019 do lipca 2020 roku polskie samorzady przyjęły łącznie 101 dyskryminujących uchwał. Na chwilę obecną uchwały przeciw "ideologii LGBT" oraz Samorządowe Karty Praw Rodzin w łącznie liczbie 94 obowiązują w 92 samorządach.

Dzięki naszej działalności uchwały przeciw "ideologii LGBT" oraz SKPR zyskały międzynarodowy rozgłos. Zagranica podjęła działania mające na celu wywarcie presji na polskie władze, by te zawróciły ze skrajnie homofobicznego kursu, który obrały pod rządami PiS. Parlament Europejski przyjął dwie rezolucje dot. społeczności LGBT w Polsce. Zachodnie miasta partnerskie zawiesiły współpracę z ich polskimi odpowiednikami. Europejska komisarz ds. równości, Helena Dalli zawiesiła program mikrograntów dla 6 partnerstw z udziałem polskich miast, a operator Funduszy Norweskich anulował dotację dla województwa podkarpackiego w wysokości 8 mln euro. Dziewięć skarg na dyskryminujące osoby LGBT uchwały do sądów administracyjnych złożył Rzecznik Praw Obywatelskich, Adam Bodnar.

W wyniku presji międzynarodowych instytucji, które o uchwałach dowiedziały się dzięki naszej aktywności, 7 samorządów wycofało się z przyjętych uchwał. Pięć z tych, które utrzymały dyskryminujące rozporządzenia, zdecydowało wszcząć przeciwko nam postępowania sądowe. Koszt spełnienia żądań kierowanych do nas przez samorządowców wynosi łącznie co najmniej 165.000 zł. Pierwsza rozprawa 20 lipca w Ostrołęce, kolejna 29 lipca w Nowym Sączu.

## 2. FQ - Atlas Nienawiści

### A. Czym jest Atlas Nienawiści?

Atlas Nienawiści to wspólna inicjatywa Kuby Gawrona, Kamila Maczugi, Pauliny Pająk i Pawła Prenety. Atlas powstał po to, żeby monitorować działania polskich samorządów w zakresie przyjmowanych przez nie tzw. uchwał przeciw "ideologii LGBT" i stworzonych przez Ordo Iuris Samorządowych Kart Praw Rodzin stanowiących formalne wezwanie do nieformalnej dyskryminacji społeczności LGBT w lokalnych wspólnotach. Poza monitoringiem, administrujemy stroną [www.atlasnienawisci.pl](http://www.atlasnienawisci.pl), prowadzimy archiwum dokumentów dot. uchwał i nagłaśniamy zjawisko w mediach krajowych i zagranicznych.

### B. Kim są ludzie Atlasu Nienawiści?

- **Kuba Gawron** (administrator bazy danych w branży lotniczej, Rzeszów) - kontakty z mediami i urzędami, zbieranie i opracowywanie danych
- **Kamil Maczuga** (analityk finansowy, Kraków/ Nowa Sarzyna) - kontakty z politykami i mediami
- **Paulina Pająk** (wykładowczyni akademicka, Kielce) – zbieranie i opracowywanie danych
- **Paweł Preneta** (kierownik projektów IT, Rzeszów) - techniczna obsługa strony Atlasu Nienawiści

### C. Dlaczego prowadzimy Atlas Nienawiści?

Atlas Nienawiści powstał po to, aby pokazać zjawisko, które jest niełatwe do wyśledzenia ze względu na skalę i rozproszenie. Dyskryminujące społeczność LGBT uchwały były przyjmowane na różnych szczeblach władzy, a informacja o nich często nie przebijała się do wiadomości publicznej wykraczającej poza poziom lokalny. Pokazanie tego zjawiska na mapie dostępnej na stronie [www.atlasnienawisci.pl](http://www.atlasnienawisci.pl) pozwoliło w czytelny sposób zobrazować jego skali i spopularyzować wiedzę nt. uchwał wykluczających osoby LGBT z lokalnej społeczności.

Atlas Nienawiści prowadzony jest przez nas również dlatego, że nie zgadzamy się na dyskryminację społeczności LGBT. Marzymy o Polsce ludzi równych praw, w której każda rodzina - bez względu na to, kto ją tworzy - jest traktowana przez państwo z takim samym szacunkiem.

#### **D. Kiedy powstał Atlas?**

Zbieranie danych dot. uchwał rozpoczęła w połowie 2019 roku Paulina Pająk. Pod koniec października Jakub Gawron i Paulina połączyli siły, by wspólnie prowadzić monitoring. Miesiąc później, tj. w listopadzie 2019 roku uruchomiliśmy stronę [www.atlasnienawisci.pl](http://www.atlasnienawisci.pl). Na stronie znajduje się mapa Polski, na której oznaczamy samorządy przyjmujące tzw. uchwałę przeciw "ideologii LGBT" i/lub Samorządową Kartę Praw Rodzin oraz te, które uchwały odrzucają lub się z nich wycofują.

#### **E. W jaki sposób zbieramy dane do Atlasu?**

Dane do Atlasu Nienawiści gromadzimy monitorując lokalne i krajowe media, oglądając transmisje z sesji samorządowych władz, prowadząc monitoring stron www oraz przeglądając BIPy urzędów i wysyłając wnioski o informację publiczną. Ponadto zbieramy dane dotyczące lobbingu obejmujące spotkania zachęcające władze samorządowe i lokalne społeczności do wprowadzenia dyskryminujących osoby LGBT uchwał. O efektach prowadzonego przez nas monitoringu informujemy na bieżąco lokalne organizacje działające na rzecz praw człowieka.

#### **F. Efekty działalności zespołu Atlasu**

Uchwały dyskryminujące osoby LGBT były obliczone na lokalny użytek i wyborczy sukces. Dzięki Atlasowi Nienawiści proceder zyskał międzynarodowy rozgłos. Zagranica podjęła działania mające na celu wywarcie presji na polskie władze, by te zawróciły ze skrajnie homofobicznego kursu, który obrały pod rządami PiS. Parlament Europejski przyjął dwie rezolucje dot. społeczności LGBT w Polsce. Zachodnie miasta partnerskie zawiesiły współpracę z ich polskimi odpowiednikami. Europejska komisarz ds. równości, Helena Dalli zawiesiła program mikrograntów dla 6 partnerstw z udziałem polskich miast, a operator Funduszy Norweskich anulował dotację dla województwa podkarpackiego w wysokości 8 mln euro na budowę trasy turystycznej Szlak Karpacki. W 2020 roku uchwały praktycznie przestały być przyjmowane. Petycje mające na celu ich wprowadzenie były odrzucane jedna po drugiej. W kolejnym roku uchwały zaczęły już być uchylane. Łącznie uchylono ich już siedem, w tym m.in. w Kraśniku, Nowej Dębie, Nowej Sarzynie i Przemyślu. W następstwie naszej działalności 5 samorządów z tych, które utrzymały dyskryminujące rozporządzenia, zdecydowały wszcząć przeciwko nam postępowania sądowe.

### **3. FQ - pozwy przeciwko zespołowi Atlasu Nienawiści**

#### **A. Dlaczego jesteście pozywani?**

Powodem, dla którego nasz zespół został pozwany przez samorządowców jest rzekome naruszenie dobrego imienia jednostek samorządu terytorialnego poprzez nagłaśniania oficjalnie przyjętych przez nich dyskryminujących Samorządowych Kart Praw Rodzin, które pomimo braku akronimu LGBT w swojej treści oraz zgodnie z publicznymi oświadczeniami ich twórców, uderzają w tę społeczność.

#### **B. Które samorządy nas pozywają?**

Na chwilę obecną nasz zespół został pozwany przez władze 5 jednostek samorządu terytorialnego:

- powiat przasnyski
- powiat tatrzański
- powiat opoczyński
- powiat przysuski
- powiat tarnowski

Powiaty przasnyski, tarnowski, tatrzański, przysuski pozwały trzy osoby z naszej grupy: Kubę Gawrona, Paulinę Pająk i Pawła Prenetę. Piąty powiat, opoczyński pozwał również osobę o danych Kamil Maczuga. Czekamy na szósty pozew ze strony gminy Gromadka, który już wpłynął do sądu.

### C. Kluczowe dane dot. samorządów pozywających Atlas

#### **Powiat przasnyski (woj. mazowieckie)**

- Samorządowa Karta Praw Rodzin przyjęta 7 czerwca 2019 roku
- Członkowie zarządu powiatu, którzy podpisali pełnomocnictwa dla adw. Jerzego Kwaśniewskiego, pełniącego również funkcję prezesa Ordo Iuris (z treści pełnomocnictwa wynika, że sprawa objęta jest programem Pro Bono Fundacji Ordo Iuris):
  - Starosta Krzysztof Bieńkowski
  - Wicestarosta Waldemar Trochimiuk
- Kontakt z urzędem - tel: 7522270, 7522514, 7522017, 7535296, 7522003, [starostwo@powiat-przasnysz.pl](mailto:starostwo@powiat-przasnysz.pl)
- Unijne dofinansowanie: 65 784 258,23 PLN / 14749183,90 EUR
- Największe firmy z kapitałem zagranicznym – ABB, Bel
- Szacowana liczba uczennic i uczniów LGBTQ: 350-700

#### **Powiat tatrzański (woj. małopolskie)**

- Samorządowa Karta Praw Rodzin przyjęta 30 grudnia 2019 roku
- Członkowie zarządu powiatu, którzy podpisali pełnomocnictwa dla adw. Jerzego Kwaśniewskiego, pełniącego również funkcję prezesa Ordo Iuris (z treści pełnomocnictwa wynika, że sprawa objęta jest programem Pro Bono Fundacji Ordo Iuris):
  - Wicestarosta Piotr Bąk - kontakt z urzędem: tel. 18 20 17 100, email: [starostwo@tatry.pl](mailto:starostwo@tatry.pl)
- Unijne dofinansowanie: 18 510 328,38 PLN / 4150115,01 EUR
- Szacowana liczba uczennic i uczniów LGBTQ: 400-800

#### **Powiat opoczyński (woj. łódzkie)**

- Samorządowa Karta Praw Rodzin przyjęta 28 sierpnia 2019 roku
- Członkowie/inie zarządu powiatu, którzy podpisali pełnomocnictwa dla adw. Jerzego Kwaśniewskiego, pełniącego również funkcję prezesa Ordo Iuris (z treści pełnomocnictwa wynika, że sprawa objęta jest programem Pro Bono Fundacji Ordo Iuris):
  - Starosta Marcin Baranowski
  - Wicestarosta Maria Barbara Chomicz
- Kontakt z urzędem - tel. (44) 741 49 00, [organizacyjny@opocznopowiat.pl](mailto:organizacyjny@opocznopowiat.pl)
- Unijne dofinansowanie: 44 600 144,21 PLN / 9999591,79 EUR
- Szacowana liczba uczennic i uczniów LGBTQ: 500-1000

#### **Powiat przysuski (woj. mazowieckie)**

- Samorządowa Karta Praw Rodzin przyjęta 7 czerwca 2019 roku
- Członkowie zarządu powiatu, którzy podpisali pełnomocnictwa dla adw. Jerzego Kwaśniewskiego, pełniącego również funkcję prezesa Ordo Iuris (z treści pełnomocnictwa wynika, że sprawa objęta jest programem Pro Bono Fundacji Ordo Iuris):
  - Starosta Marian Niemirski: tel. +48 (48) 675 23 52, email: [starosta@przysucha.pl](mailto:starosta@przysucha.pl)
  - Wicestarosta Marek Kilianek: tel. +48 (48) 675 25 53, email: [wicestarosta@przysucha.pl](mailto:wicestarosta@przysucha.pl)
- Kontakt z urzędem: +48 (48) 6752352, +48 (48) 6752553, +48 (48) 6752339, +48 (48) 6755515, +48 (48) 6753672, email: [starostwo@przysucha.pl](mailto:starostwo@przysucha.pl)
- Unijne dofinansowanie: 25 371 502,78 PLN / 5688427,15 EUR
- Szacowana liczba uczennic i uczniów LGBTQ: 260-520

#### **Powiat tarnowski (woj. małopolskie)**

- Samorządowa Karta Praw Rodzin przyjęta 20 kwietnia 2019 roku
- Członkowie zarządu powiatu, którzy podpisali pełnomocnictwa dla adw. Jerzego Kwaśniewskiego, pełniącego również funkcję prezesa Ordo Iuris (z treści pełnomocnictwa wynika, że sprawa objęta jest programem Pro Bono Fundacji Ordo Iuris):

- Starosta Roman Łucarz: tel. + 48 (14) 6883302, email: [rlucarz@powiat.tarnow.pl](mailto:rlucarz@powiat.tarnow.pl)
- Wicestarosta Jacek Hudyma: tel. +48 (14) 6883303, email: [jhudyma@powiat.tarnow.pl](mailto:jhudyma@powiat.tarnow.pl)
- Unijne dofinansowanie: 48 848 315,45 PLN / 10952054,60 EUR
- Szacowana liczba uczennic i uczniów LGBTQ: 1000-2000

#### **Gmina Gromadka (woj. dolnośląskie, powiat bolesławiecki)**

- Samorządowa Karta Praw Rodzin przyjęta 27 listopada 2019 roku
- Członkowie zarządu powiatu którzy podpisali pełnomocnictwa dla adw. Jerzego Kwaśniewskiego, pełniącego również funkcję prezesa Ordo Iuris (z treści pełnomocnictwa wynika, że sprawa objęta jest programem Pro Bono Fundacji Ordo Iuris):
  - Wójt Dariusz Pawliszczy [wojt@gromadka.pl](mailto:wojt@gromadka.pl)
- Kontakt z urzędem - tel. 75 7382452, 75 7382453, 75 7382417, 757382302
- Unijne dofinansowanie: 11 691 022,83 PLN / 2621190,09 EUR
- Szacowana liczba uczennic i uczniów LGBTQ: 20-40

#### **D. Żądania samorządowców wobec zespołu Atlasu**

Lokalni władarze żądają od zespołu Atlasu:

- Opublikowania przeprosin na stronie [www.atlasnienawisci.pl](http://www.atlasnienawisci.pl)
- Odczytania przeprosin pod budynkiem Parlamentu Europejskiego w Brukseli.
- Odczytania przeprosin w wynajętej na koszt aktywistów/teki sali konferencyjnej Polskiej Agencji Prasowej (PAP).
- Zadośćuczynienie na lokalne organizacje po 20.000 zł na każdą:
  - powiat opoczyński - Fundacja „DAR DLA POTRZEBUJĄCYCH” (Mroczków Gościnny 2)
  - powiat przasnyski - Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Krzynowłoga Mała (Bystre-Kurzyny, Krzynowłoga Mała)
  - powiat przysuski – Fundacja Admar (ul. Główna 94, Ruski Bród)
  - powiat tarnowski - Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Nadzieja” w Tuchowie (ul. Wysoka 1, Tuchów)
  - powiat tatrzański – Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (ul. Piłsudskiego 63a, Zakopane)

Łączny koszt żądań, na który poza 100.000 zł (22420,54 EUR) na organizacje społeczne, składa się: 40.000 zł. (8968,21 EUR) na wyjazd 5 osób do Brukseli oraz 25.000 zł (5605,13 EUR) na pięciokrotny wynajem sali konferencyjnej PAP, wyniesie 165.000 zł. Ta kwota przekracza nasze zsumowane roczne zarobki. Co więcej, spodziewamy się jeszcze jednego pozwu od gminy Gromadka. Wówczas wysokość żądań wzrośnie do około 200.000 zł.

#### **E. Kto reprezentuje Atlas Nienawiści?**

Koordinacją pomocy prawnej zajmują się [Kampania Przeciw Homofobii](#), [Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego](#), [Federacja Znaki Równości](#) i [Barabasz Kancelaria Adwokacka](#). W poszczególnych postępowaniach pełnomocnikami są m.in. adw. Piotr Jurek, współpracująca z KPH radczyni prawna Alicja Szpringer i adw. Mikołaj Świstowski. Nad całością obrony prawnej czuwa adwokatka Karolina Gierdal z KPH.

#### **F. Kto reprezentuje samorządy?**

Samorządowcy są reprezentowani przez prawników i prawniczki działających z upoważnienia adw. Jerzego Kwaśniewskiego, prezesa Ordo Iuris. Z treści pełnomocnictw wynika, że postępowania zostały objęte programem pro bono Fundacji Ordo Iuris

Ordo Iuris jest założoną w 2013 roku fundacją zrzeszającą ultrakonserwatywne prawniczki i prawników. Ordo Iuris działa w sieci fundamentalistycznych organizacji Agenda Europe dążącej do odwrócenia zdobyczy liberalnej demokracji, takich jak: równość małżeńska, rozwody, antykoncepcja czy dostęp do aborcji. W Polsce doprowadziła do praktycznego zakazania aborcji.

Główne metody działania Ordo Iuris to: lobbing wśród polityków/czek i samorządowców, którym przedstawia liczne opinie i projekty prawne, przystępowanie do procesów dotyczących kwestii praw kobiet, LGBTQ oraz zasypywanie pozwami aktywistek i aktywistów działających przeciwko ograniczaniu praw reprodukcyjnych kobiet oraz systemowej homo- i transfobii.

Ordo Iuris oficjalnie utrzymuje się jedynie z datków darczyńców, których danych nie ujawnia. Jej szefowie (m. in. Jerzy Kwaśniewski i Tymoteusz Zych) zasiadają w zarządach innych fundacji (np. Fundacja Edukacja dla Wartości i Instytut im. Hipolita Cegielskiego), które w odróżnieniu od Ordo Iuris korzystają z licznych dotacji państwowych.

### **G. Kiedy i gdzie odbędą się rozprawy?**

Pierwsza rozprawa z powództwa władz powiatu przasnyskiego odbędzie 20 lipca 2021 roku w Ostrołęce. Kolejna, 29 lipca w Nowym Sączu z powództwa powiatu tatrzańskiego. Obie online.

- Powiat przasnyski: Sąd Okręgowy Ostrołęka (woj. mazowieckie) - 20 lipca 2021, godz 10:00.
- Powiat tatrzański: Sąd Okręgowy Nowy Sącz (woj. małopolskie) - 29 lipca 2021.

Do tego dojdą rozprawy w Piotrkowie Trybunalskim, Radomiu, Tarnowie i Jeleniej Górze, których terminy nie są jeszcze znane.

- Powiat opoczyński - Sąd Okręgowy Piotrków Trybunalski (woj. łódzkie, powiat piotrkowski)
- Powiat przysuski - Sąd Okręgowy Radom (woj. mazowieckie, m. Radom)
- Powiat tarnowski - Sąd Okręgowy Tarnów (woj. małopolskie, m. Tarnów)

Czekamy na szósty pozew ze strony gminy Gromadka, który już wpłynął do sądu

### **H. W których sprawach będą sędzić sędziowie z KRS wyłonionego przez sędziów, a którzy z neo-KRS nominowanego przez rządzących polityków?**

- Sąd Okręgowy Ostrołęka: sędzia Grażyna Szymańska-Pasek nominowana przez KRS
- Sąd Okręgowy Tarnów: sędzia Piotr Wicherek nominowany przez KRS
- Sąd Okręgowy Piotrków Trybunalski: sędzia Adam Bojko nominowany przez KRS
- Sąd Okręgowy Nowy Sącz: sędzia Piotr Borkowski nominowany przez neo-KRS
- Sąd Okręgowy Radom: sędzia Bartłomiej Drotkiewicz nominowany przez neo-KRS

Wszystkie wymienione powyżej sądy są kierowane przez prezesów nominowanych przez Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego, Zbigniewa Ziobrę.

### **I. Czy to jest SLAPP?**

Jesteśmy przekonani, że dotyczące nas pozwy sądowe mają na celu zastraszenie i uciszenie naszego zespołu poprzez zaangażowanie nas w długotrwałą i kosztowną obronę prawną. Jest ona możliwa jedynie dzięki wspierającym nas pro bono organizacjom społecznym oraz prawniczkom i prawnikom. Sami nie byłibyśmy w stanie pokryć kosztów związanych z pozwami. Batalii sądowej towarzyszy uporczywe nękanie. Pozwy wysyłane są na adresy naszych miejsc zatrudnienia, co naraża nas na negatywne konsekwencje w pracy.

### **J. Jak oceniamy nasze szanse w procesach?**

Powody do ostrożnego optymizmu dają nam m.in. rozstrzygnięcia spraw Barta Staszewskiego i tabliczek „Strefa wolna od LGBT”, które do tej pory kończyły się uniewinnieniem lub umorzeniem. Oczywiście liczymy się z koniecznością przejścia całej krajowej ścieżki sądowej (sąd okręgowy, apelacyjny, Sąd Najwyższy). Wówczas o sprawiedliwość będziemy walczyć w Europejskim Trybunale Praw Człowieka w Strasburgu.

## 4. FQ - uchwały

### A. Czym są strefy anty-LGBT? Kiedy i gdzie powstały?

Strefy anty-LGBT to używana powszechnie nazwa jednostek samorządu terytorialnego, gdzie obowiązują dyskryminacyjne uchwały przeciwko „ideologii LGBT” i/lub Samorządowe Karty Praw Rodzin. Pierwsza uchwała przeciwko „ideologii LGBT” została przyjęta w powiecie świdnickim (województwo lubelskie) 26 marca 2019 roku. Większość uchwał uderzających w społeczność osób LGBT została przyjęta właśnie w 2019 roku. Wśród województw, w których przyjęto uchwały, dominują te najbardziej konserwatywne: lubelskie, podkarpackie i małopolskie. Uchwały obowiązują również w województwie śląskim, łódzkim oraz w południowej części województwa mazowieckiego.

### B. Dwa typy uchwał

Dyskryminujące osoby LGBT uchwały przyjmują postać uchwał przeciw „ideologii LGBT” lub Samorządowych Kart Praw Rodzin (SKPR). Oba rodzaje uchwał wyposażają lokalne władze w narzędzia pozwalające blokować inicjatywy mających na celu szerzenie postaw akceptacji względem osób LGBT oraz pozbawiać wsparcia finansowego organizacji społecznych działających na rzecz równych praw. Ich przyjęcie tworzy warunki sprzyjające dyskryminacji, wykluczeniu, prześladowaniom i przemocy w stosunku do osób LGBT.

**Uchwały przeciw „ideologii LGBT”** bazują na projekcie przygotowanym przez obecną europarlamentarzystkę, Elżbietę Kruk oraz wiceprzewodniczącego lubelskiego sejmiku, Mieczysława Rybę. Lokalne władze przyjmują uchwały wprowadzając mniejsze lub większe modyfikacje. Cechą charakterystyczną tych uchwał jest odwoływanie się do tysiącletniej historii chrztu Polski, nienawistny język oraz używanie takich sformułowań jak „funkcjonariusze politycznej poprawności” w odniesieniu do instytucji latarników czy „kreowanie przesadnych problemów i sztucznych konfliktów” w odniesieniu do równościowych postulatów.

**Samorządowa Karty Praw Rodzin (SKPR)** to uchwała przeciw „ideologii LGBT” w owczej skórze autorstwa fundamentalistów z Ordo Iuris. SKPR jest skonstruowana tak, aby sprawiać wrażenie niewiążącej uchwały jednocześnie wprowadzając rozwiązania władcze, których wykonanie powierza organom wykonawczym. Karta stanowi zbiór podpowiedzi i sugestii zmian w przepisach pozwalających na szykanowanie organizacji, które m.in. chcą prowadzić zajęcia antydyskryminacyjne w szkołach. W Karcie stwierdzono także, że samorząd nie będzie przeznaczał środków publicznych i mienia publicznego na projekty i organizacje społeczne podważające rzekomo konstytucyjny status małżeństwa „jako związku kobiety i mężczyzny”. Przyjęcie przez lokalne władze Samorządowej Karty Praw Rodzin w praktyce może oznaczać, że w danym samorządzie organizacja walcząca o równość małżeńską nie uzyskałaby lokalu od miasta, żeby zorganizować pokaz filmu, debatę, warsztaty czy spotkanie autorskie. Co więcej, przed przeprowadzeniem zajęć antydyskryminacyjnych organizacje społeczne - zgodnie z zapisami Karty - muszą przedstawić dokument z programem nauczania i profilem organizacji do zatwierdzenia przez dyrektora, radę rodziców, rodziców spoza rady oraz zostać opublikowane w BIP i na stronie www samorządu. W dokumencie pojawia się także funkcja Rzecznika Praw Rodziny, który ma możliwość wystosowania do szkoły wniosku o przeprowadzenie kontroli w danej placówce przez prawnika wyszkolonego przez Ordo Iuris.

Najważniejsza różnica pomiędzy tymi dokumentami polega na tym, że uchwały przeciw „ideologii LGBT” bezpośrednio wskazują i wykluczają osoby LGBT z lokalnej społeczności, podczas gdy Samorządowa Karta Praw



Rodzin robi to promując wąskie rozumienie tego, co oznacza instytucja rodziny. Zdarza się, że radni/e uzupełniają pozornie neutralne zapisy Karty o punkty wprost wykluczające osoby LGBT. Oprócz tego, medialne wypowiedzi twórców Samorządowej Karty Praw Rodzin, czyli przedstawicieli Ordo Iuris, nie pozostawiają wątpliwości, że powstała ona w odpowiedzi na warszawską Deklarację LGBT+.

Zarówno uchwały przeciwko „ideologii LGBT” jak i Samorządowa Karta Praw Rodzin stanowią formalne wezwanie do nieformalnej dyskryminacji społeczności LGBT w lokalnych wspólnotach. Wskazując na osoby LGBT tworzą atmosferę konfliktu sugerując, że zajęcia antydyskryminacyjne to „gorący kartofel”, którego lepiej się pozbyć.

Celem tych uchwał, niezależnie od nazwy, jest wywarcie nacisku na samorządy, aby te zaprzestały prowadzenia działań antydyskryminacyjnych i prorównościowych. Uchwały te, w połączeniu z konformizmem, lękiem i brakiem wiedzy prawniczej, mogą stanowić skuteczne narzędzie wykluczenia osób LGBT z przestrzeni publicznej i lokalnych wspólnot.

### C. Dlaczego uchwały powstały? Kontekst polityczny

Impulsem do przyjęcia przez samorządy uchwał dyskryminujących osoby LGBT była opracowana przez stowarzyszenie [Miłość Nie Wyklucza Warszawska Deklaracja LGBT+](#), którą 18 lutego 2019 roku podpisał prezydent m.st. Warszawa, Rafał Trzaskowski.

Główne postulaty Warszawskiej Deklaracji LGBT+:

- utworzenie hostelu interwencyjnego dla osób LGBTQ dotkniętych kryzysem bezdomności
- monitorowanie przypadków przemocy wobec osób LGBTQ
- utworzenie sieci „latarników” w szkołach – przeszkolonych nauczycielek i nauczycieli w zakresie interwencji w przypadkach przemocy wobec uczniów LGBTQ
- klauzule antydyskryminacyjne w umowach z prywatnymi kontrahentami
- prowadzenie telefonu interwencyjnego dla osób LGBTQ
- wprowadzenie edukacji antydyskryminacyjnej i seksualnej w każdej szkole, uwzględniającej kwestie tożsamości psychoseksualnej i identyfikacji płciowej, zgodnej ze standardami i wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)
- współpraca z pracodawcami wspierającymi społeczność LGBTQ
- podpisanie Karty Różnorodności oraz realizowanie jej w miejskich jednostkach administracji
- powołanie pełnomocnika/czki Prezydenta m.st. Warszawy ds. społeczności LGBT+
- patronat dla Parady Równości

Deklaracja została podpisana na kilka miesięcy przed kampanią wyborczą do Parlamentu Europejskiego. PiS uznał, że skutecznym paliwem wyborczym, na którym można oprzeć kampanię, będzie aktywny atak na społeczność LGBT. Ówczesna kandydatka do Europarlamentu, Elżbieta Kruk oraz wiceprzewodniczący lubelskiego sejmiku, Mieczysław Ryba opracowali projekt uchwały przeciwko „ideologii LGBT”. Jest to reaktywna kontrdeklaracja do dokumentu podpisanego przez Trzaskowskiego.

Ówczesny wojewoda lubelski, Przemysław Czarnek (obecnie Minister Edukacji i Nauki) rozesłał do wszystkich lubelskich samorządów projekt tej uchwały oraz nagroził „Medalem Wojewody” 9 samorządów, które ją przyjęły. Do kampanii przeciwko społeczności LGBT włączyła się fundamentalistyczna organizacja Ordo Iuris ze swoim projektem Samorządowej Karty Praw Rodzin. Ten dokument również został opracowany w ramach sprzeciwu wobec Warszawskiej Deklaracji LGBT+.

Kampania przeciwko tzw. ideologii LGBT była wspierana przez prezesa PiS, Jarosława Kaczyńskiego, rząd i prorządowe media. Wzory uchwał opublikowały pravicowe dzienniki. Pod koniec marca 2019 r. „Nasz Dziennik” zamieścił tekst „stanowiska rady gminy/powiatu w sprawie powstrzymania ideologii LGBT przez wspólnotę samorządową”, wraz z informacją, że jednym z jej autorów jest Radosław Brzózka, wówczas z Rady Powiatu Świdnickiego, („Nasz Dziennik”, 26 marca 2019, nr 72, <https://wp.naszdziennik.pl/2019-03-26/319423,stanowisko-rady-gminy-powiatu-w-sprawie-powstrzymania-ideologii-lgbt-przez-wspolnote-samorzadowa.html> ). W lutym 2020 r. „Gazeta Polska” zamieściła tekst SKPR



("Gazeta Polska", 26 lutego 2020, nr 9, <https://www.gazetapolska.pl/21730-samorzadowa-karta-praw-rodzin>). Uchwały były przyjmowane w rytm kampanii wyborczych. Najwięcej miesięcznie uchwał przyjmowano podczas kampanii do Europejskiego Parlamentu oraz Sejmu i Senatu. W kampanii prezydenckiej w 2020 roku PiS kontynuował atak na osoby LGBT. Kandydat PiSu na prezydenta, obecny prezydent Andrzej Duda powiedział na wiecu wyborczym w Brzegu, że „LGBT to nie są ludzie, lecz ideologia”. Ponadto złożył projekt zakazujący adopcji parom homoseksualnym.

#### D. Ile uchwał dyskryminujących osoby LGBT obecnie obowiązuje w Polsce?

94 uchwały przeciwko „ideologii LGBT” oraz Samorządowe Karty Praw Rodzin obowiązują w 92 samorządach (stan na czerwiec 2021). Pokrywają one 31,3% powierzchni kraju oraz obejmują 12,2 mln mieszkań i mieszkańców Polski w tym 92-185 tys. uczennic i uczniów LGBT.

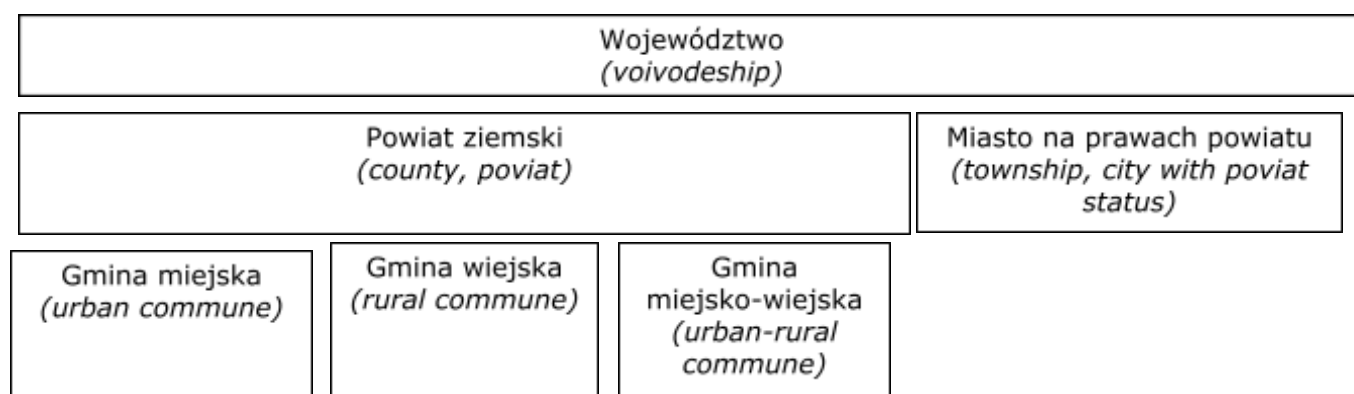
#### E. Które samorządy wycofały się z dyskryminujących uchwał?

Samorządy, które wycofały się z dyskryminujących uchwał:

1. Powiat sztumski - Samorządowa Karta Praw Rodzin uchylona przez radnych/e
2. Radziechowy-Wieprz - Samorządowa Karta Praw Rodzin uchylona przez wojewodę
3. Tomaszów Mazowiecki - Samorządowa Karta Praw Rodzin uchylona przez radnych/e na prośbę prezydenta
4. Nowa Dęba - uchwała przeciwko „ideologii LGBT” uchylona przez radnych/e na prośbę przewodniczącego
5. Nowa Sarzyna - uchwała przeciwko „ideologii LGBT” uchylona przez radnych/e
6. Kraśnik - uchwała przeciwko „ideologii LGBT” uchylona przez radnych/e na prośbę burmistrza
7. Przemyśl - uchwała przeciwko „ideologii LGBT” uchylona przez radnych/e na prośbę prezydenta

#### F. Podział administracyjny w Polsce a uchwały

W Polsce są trzy szczeble samorządu terytorialnego: województwa, powiaty (ziemskie i grodzkie, czyli miasta na prawach powiatu) oraz gminy (wiejskie, miejskie i miejsko-wiejskie). Jednostki samorządu terytorialnego w Polsce są niezależne od siebie. Dlatego uchwała przyjęta np. przez powiat grodzki nie obowiązuje we wchodzącej w jego obręb gminie. Na jej terenie obowiązuje tylko w jednostkach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, która przyjęła taką uchwałę. Przynajmniej w teorii, bo uchwała przeciwko „ideologii LGBT” rości sobie pretensje do ingerencji w działalność szkół na jej terenie, w tym tych prowadzonych przez inne jednostki samorządu terytorialnego.



#### G. Przyszłość uchwał uderzających w osoby LGBT

Najbardziej prawdopodobny scenariusz jest taki, że uderzające w społeczność LGBT uchwały będą stopniowo uchylne przez kolejne samorządy. Nie oznacza to jednak, że rząd PiS zrezygnuje z homo- i transfobicznej

agendy. Minister Edukacji i Nauki, Przemysław Czarnek dąży do zmian w szkolnych programach i zwiększenia władzy nad szkołami w celu m.in. całkowitego wyprowadzenia ze szkół zajęć antydyskryminacyjnych. Jesteśmy też zdania, że rząd nadal będzie hojnie dotował organizacje nękające pozwami działaczki i działaczy LGBTQ.

## 5. Zaangażuj się!

### A. Pomoc, na którą liczymy

Zobacz, jakie aktywności możesz podjąć, aby wesprzeć naszą działalność jako obywatel/ka, organizacja społeczna, polityk/ polityczka:

- nagłaśnij to, co robimy zarówno w mediach społecznościowych, jak i tradycyjnych
- wywieraj presję na lokalne władze
- pisz oświadczenia i listy otwarte adresowane do polityków/czek, organizacji społecznych, Rzecznika Praw Obywatelskich, polskich władz państwowych i samorządowych
- organizuj lub bierz udział w debatach
- zadawaj pytania i pisz interpelacje do Parlamentu Europejskiego
- zapraszaj aktywistów/ki z Polski na organizowane przez Ciebie wydarzenia. Nawiązuj i utrzymuj z nimi kontakty. Pomagaj im w budowaniu sieci kontaktów aktywistami, politykami, organizacjami, mediami z Twojego otoczenia. Pomagaj im w nagłaśnianiu w zaprzyjaźnionych mediach sytuacji społeczności LGBTI w Polsce
- wyślij obserwatora/kę na naszą rozprawę
- poruszaj nasz temat kontaktując się z urzędnikami/czkami państwowymi (m.in. przez ambasady)
- podejmij współpracę z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich
- podejmij współpracę z organizacjami społecznymi/ pozarządowymi (NGO-s)
- składaj interpelacje i zapytania w parlamentach narodowych i regionalnych w krajach UE
- podejmuj akcje aktywistyczne według własnego pomysłu

### B. Pytania do samorządowców:

Zobacz, jakie pytania, możesz zadać osobom reprezentującym lokalne władze:

- *W Samorządowej Karcie Praw Rodzin (SKPR) nie zostały zdefiniowane podmioty podważające „tożsamość małżeństwa i autonomię rodziny”. Czy samorządowcy mogą je zdefiniować? Czy to są jakieś konkretne organizacje i/lub osoby? Czy samorządowcy mogą podać przykłady ich działań z ich jednostek samorządu terytorialnego?*
- *W Samorządowej Karcie Praw Rodzin (SKPR) nie zostało precyzyjnie zdefiniowane pojęcie „demoralizacji” przed którą trzeba chronić dzieci. Czy samorządowcy mogą zdefiniować to pojęcie? Na czym ona dokładnie polega? Kto i w jaki sposób demoralizuje?*
- *W Samorządowej Karcie Praw Rodzin (SKPR) została opracowana i uchwalona w ramach sprzeciwu wobec Deklaracji LGBT+ podpisanej przez Trzaskowskiego. Zawiera ona takie postulaty jak m.in. telefon alarmowy dla młodzieży LGBTQ doświadczającej przemocy, hostel interwencyjny dla osób LGBTQ dotkniętych kryzysem bezdomności, prowadzenie statystyk przemocy wobec osób LGBTQ, przeszkolenie nauczycieli w zakresie udzielania pomocy uczniom doświadczającym przemocy ze względu na orientację i tożsamość płciową. Dlaczego samorządowcy sprzeciwiają się zaangażowaniu samorządu w ich realizację? Dlaczego uważają, że państwu nie wolno udzielać żadnego ukierunkowanego wsparcia osobom LGBTQ w trudnej sytuacji życiowej?*

## 6. Atlas Nienawiści w Internecie

- Strona www: <https://atlasnienawisci.pl/>
- Facebook: <https://www.facebook.com/atlas.nienawisci>
- Twitter: <https://twitter.com/AtlasNienawisci>

## 7. Kontakt

Ekipa Atlasu Nienawiści:

- Kuba Gawron: [jgwr81@gmail.com](mailto:jgwr81@gmail.com)
- Kamil Maczuga: [maczugakamil1@gmail.com](mailto:maczugakamil1@gmail.com)
- Paulina Pająk
- Paweł Preneta: [pawel@preneta.pl](mailto:pawel@preneta.pl)

Adres e-mailowy Atlasu Nienawiści :

- [atlasnienawisci@gmail.com](mailto:atlasnienawisci@gmail.com)

Koordynatorka pomocy prawnej udzielanej pro bono zespołowi Atlasu Nienawiści:

- Karolina Gierdal: tel. +48 784 638 258, email: [kgierdal@kph.org.pl](mailto:kgierdal@kph.org.pl)